No 1684. **DE TIJD.** 1852

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 4 NOVEMBER.

AMSTERDAM, 3 November.

Over het VIe hoofdstuk, betreffende het departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, is rapport uitgebragt door de heeren Zijlker, Engelen, Gevers Deijnoot, Blaupot ten Cate en ten Bruggen Hugenholtz. Ter gelegenheid van die begrooting is in de afdeelingen ter sprake gebragt de betrekking der Eeredienst tot het gouvernement. Dat onderwerp is vol van gewigtige beschouwingen, waarin wij ons niet zullen verdiepen; wij willen slechts een oogenblik stil staan bij een drietal bemerkingen in de sektien omtrent deze aangelegenheid gemaakt.

I° is op nieuw behandeld de vraag of men de departementen van Eeredienst al dan niet zal behouden. De meeningen daaromtrent in de Kamer zijn zeer verdeeld. Nogtans naar veler oordeel was de proefneming om de departementen van Eeredienst aan een ander departement te verbinden, niet gunstig, en had zulks aanleiding gegeven tot ongelegenheden, belemmerend voor 's lands dienst. Zulks werd in het rapport met algemeene bewoordingen gesteld, zonder dat het door een bewijs of een voorbeeld werd toegelicht. Wij kunnen er dus niet over oordeelen, of en in hoeverre die schadelijke werking van de verbinding der beide departementen van Eeredienst aan andere departementen met er daad bestaat; ofschoon, wij bekennen het, de administratie van twee departementen door één minister uit den aard der zaak geschikt zou zijn, om ongelegenheden te baren, als de administratie van de departementen van Eeredienst bijzonder bedrijvig ware. Wij meenen, dat zulks het [illegible] dikwerf [illegible], en verdienen zij uit dien hoofde zorg en omzigtigheid.

Wat ons betreft, wij hebben steeds het behoud der departementen van Eeredienst nuttig en raadzaam geacht. Onze meening omtrent deze gewigtige quæstie is door ons te dikwerf ontwikkeld, dan dat wij het noodig achten daaromtrent op nieuw in bewijsvoering te treden. De regering is blijkens het verslag, dat wij bespreken, uitgenoodigd om thans hare meening in deze quæstie te doen kennen; naardien de Kamer de genomene proef genoegzaam acht, om tot een definitief besluit te kunnen komen. Wat zal de regering doen? Hare gezindheid ten deze is tot dus verre uit niets gebleken. Wij hopen evenwel, dat de ondervinding van eenige jaren haar zal hebben in staat gesteld, om tot het behoud van de beide departementen van Eeredienst te besluiten. De afschaffing der besprokene departementen laat zich spekulatief aanbevelen; maar wij gelooven dat men in de praktijk op groote bezwaren zou stuiten — bezwaren, die eene daaruit voortvloeijende onbeduidende bezuiniging niet zou goed maken. Wij zien verlangend uit naar het antwoord, dat het gouvernement op de in het rapport te berde gebragte vraag geven zal.

II°. In twee afdeelingen is een denkbeeld geopperd, waarop wij meenen de aandacht onzer lezers te moeten vestigen. [illegible] gaat blijkbaar uit van de veronderstelling, dat de departementen van Eeredienst moeten worden afgeschaft. Welnu, om daartoe te komen, vraagt men of het niet mogelijk zou zijn de benoodigde sommen voor elk Kerkgenootschap, aan dat genootschap zelf uit te betalen, en de beschikking over die gelden aan de kerkelijke administratie over te laten. Naar onze overtuiging is dat niet alleen mogelijk, maar zou men daartoe moeten komen, als men werkelijk zou overgaan tot de vernietiging der departementen van Eeredienst. Want zoo het gouvernement niet tot dien maatregel besloot, dan zouden de departementen van Eeredienst worden afgeschaft, zonder eenig voordeel te geven aan den Staat en aan de Kerkgenootschappen; maar desniettemin alle ongelegenheden behouden en nog grootere moeijelijkheden voortbrengen, dan nu uit de departementen van Eeredienst voortvloeijen. De finantieële quæstie zou de gereede gelegenheid geven tot inmenging van de administratie in de aangelegenheden van al de Kerkgenootschappen, welke inmenging des te gevaarlijker zou zijn, omdat zij zou geschieden door een ondergeschikt beambte, die, niet verantwoordelijk voor de publieke opinie, geen politiek persoon zou zijn, en bekrompen en tot in het ongerijmde vasthoudend aan de voorgewende regten der administratie, een administratief despoot zou zijn, ondraaglijk en onbestaanbaar met de regten der Grondwet. Van alle despoten vreezen wij de administratieve het meest. En om de Kerkgenootschappen daarvoor te behoeden, zoo men de departementen van Eeredienst niet wil behouden, dan zal men moeten overgaan tot de verwezenlijking van het denkbeeld, in de sektien aan de aandacht der regering aanbevolen.

III°. is door eenige leden twijfel aan den dag gelegd of bij de organisatie van het Hervormd Kerkgenootschap, van de zijde der regering wel in alle deelen gehandeld is in overeenstemming met het beginsel van eene algeheele losmaking der banden, die de Kerk aan den Staat plagten te verbinden. Die twijfel is daarop gegrond, dat de bekrachtiging van het algemeen reglement voor de Hervormde Kerk niet is gegeven, dan met eene reeks in dat besluit uitgedrukte voorwaarden en beperkingen, tegen sommige waarvan eerst de Algemeene Synodale Kommissie en later de Algemeene Synode der Hervormde Kerk zelve in het openbaar eene soort van voorbehoud heeft doen gelden. De bedoelde leden opperden de vraag, of het niet wenschelijk ware geweest het nieuwe reglement óf geheel goed te keuren, óf daaraan de goedkeuring te onthouden, zoolang er bepalingen in voorkwamen, met het staatsbelang strijdig geacht.

Wij hebben op dit oogenblik de stukken niet voor ons liggen; maar in zoo ver wij op ons geheugen kunnen afgaan, waren er onder de beperkingen der regering, die op ons een onaangenamen indruk hebben gemaakt, omdat zij de vrijheid van het Hervormde Kerkgenootschap [illegible] te eerbiedigen. Zoo er werkelijk aan die vrijheid is te kort gedaan, dan hopen wij dat de Kamer die regten zal doen gelden. Het antwoord, dat de regering geven zal op dit voorloopig verslag, en de openbare beraadslaging over hoofdstuk VI bieden daartoe de gewenschte gelegenheid aan, die de Kamer niet ongebruikt mag laten voorbijgaan, zonder aan haren pligt te kort te doen.

Wij ontvangen van eene zeer geachte hand het navolgend schrijven:

»Eindelijk heeft de heer Groen in den *Nederlander* van 30 Oktober het tweede gedeelte overgenomen van mijnen in uw N°. 1676 geplaatsten brief, en zijne konkluzien gemaakt ten aanzien der logenstraffing, die wij ons veroorloofd hebben te geven aan zekere anekdote, die in het kamp van St. Omer zou hebben plaats gehad, en door den heer Bosscha verkeerdelijk in zijn boek is geplaatst. De heer Groen zegt dat wij onze bewering door geene argumenten staven; dat de verzekering van den heer Bosscha wel opweegt tegen die van eenen ongenoemde, en dat bijgevolg het aangevoerde feit waar is. Gij ziet, mijnheer de Redakteur, dat, terwijl wij niet argumenteeren, de heer Groen argumenteert als een hooggeleerde professor, als hij is. Doch is het feit nu door die argumentatie bewezen? Wij gelooven het niet. Wij schenken den heer Groen al zijnen smaad voor den ongenoemde. Wij gunnen hem al zijne achting en bewondering voor den heer Bosscha en zijn vertrouwen op diens geschriften; maar wij houden staande dat de anekdote desniettemin valsch is.

»Intusschen verwachtte hij niet, dat wij als argument zullen aanvoeren de in het oog springende ongerijmdheid der bewering, dat Z. M. Koning Karel X, met zijne overbekende, heillooze voorliefde voor de geestelijkheid, haar beschuldiger heeft kunnen zijn in zulk eene gewigtige aangelegenheid, bij eenen vreemden Prins niet alleen, maar die daarenboven nog tot eene andere belijdenis behoorde! Wij zullen noch dit, noch een aantal andere gelijksoortige argumenten bezigen; want waar een feit is, daar wordt alle argumentatie overbodig. Trouwens, wij verzekeren en herhalen, dat het aangevoerde feit valsch is. De heer Groen mag ons dan vrij komen voorbazelen dat de heer Bosscha een volkomen vertrouwen stelde in de bron, waaruit hij geput heeft; dat zijn zeer waardige landgenoot het feit slechts heeft verhaald, na het nemen van talrijke informatien en na rijp overleg. Voor ons is die bemerking overbodig; onze informatien zijn oneindig grondiger dan die van den heer Bosscha; de bron waaruit wij geput hebben is *authentiek*, en, wij herhalen het: *het besproken feit is valsch*.

»Wij zijn niet in gelijke mate overtuigd dat de heer Groen zelf er aan gelooft; wij mogen het echter wel veronderstellen; maar wat bij ons in het diepst onzer overtuiging is ingeworteld, is dit, dat de heer Groen dat oude-vrouwen-praatje slechts aanneemt, opwarmt en hardnekkig verdedigt, uit ingevreten haat, ingekankerden afschuw en sluw berekende vervolgingszucht tegen de Katholijken, buiten en behalve nog zijn liefderijk pogen, om de andere helft der bevolking tegen hen en tegen hunne stoffelijke en geestelijke belangen op te hitsen. Gold bij hem een andere drijfveer, en was het hem alleen te doen om een historiesch feit toe te lichten, dat door ons een verdichtsel werd genoemd, dan zoude hij zijne bewering beter weten te staven, en in plaats van professoraal te gaan beweeren dat het werk van den heer Bosscha meer geloof verdient dan een dagblad-artikel, zou hij zich naar dien vriend, naar dat onfeilbaar gezag hebben begeven, om hem het bewijs van dat feit te vragen, ten einde het in de kolommen van zijn dagblad op te nemen.

»Tot zoolang zal niemand, niet alleen hier, maar ook in den vreemde, veel waarde hechten aan zijne beweeringen, noch aan zijne tegenspraken. Een ieder weet dat, wanneer men zich in zijne polemiek verschanst achter het gezag van eenen schrijver, alsdan dat gezag een weinig beter gevestigd behoort te zijn dan dat van den heer Bosscha, van wien wij reeds gezegd hebben dat zijn boek wemelt van onnaauwkeurigheden. De heer Groen moge vrij in een volgend Nommer van den *Nederlander* schrijven dat dit al wederom eene bewering is van eenen ongenoemde. Zij die hem kennen, en weten wat er zoo al in het land omgaat, en hun oordeel gebruiken, zullen de schouders ophalen en glimlagchen."

De *Times*, die tegenwoordig slechts vuur en vlam spuwt tegen al wat Katholijk of Ier is, deelt eenen brief mede, van eenen reiziger over den toestand van Ierland, welke veel waars bevat. De schrijver reisde door het graafschap Mayo en zegt dat een geheel distrikt, dat vroeger door vele kleine pachters werd bewoond, thans geheel in uitgestrekte weiden herschapen is. »Hoe zoo dat?" vraagt de Schrijver. »Wel, zeer eenvoudig," is het antwoord. »De gansche bevolking van een distrikt van ettelijke mijlen, wordt eenvoudig op straat gezet, om te gaan waarheen zij wil, en te leven of te sterven zoo als zij kan. Natuurlijk zijn daaronder vele grijsaarts, die nauwelijks meer voort kunnen, vele zieken, vele kleine kinderen enz. — zij moeten allen voort. Het schijnt den landheeren volstrekt onverschillig te zijn wat er van die menschen wordt. Ik vroeg waar de lieden gebleven waren, die voor eenige maanden een dier distrikten bewoonden, hetwelk toenmaals sterk bevolkt was, en waar ik thans nog slechts schapen zag. Een agent zeide mij: Sommigen, die nog eenig vermogen hadden, waren naar Amerika; velen in de armen-gestichten; ettelijken in de schamele wijken der groote steden van Engeland, Schotland en Ierland; doch de meesten, dacht hij, waren gestorven (van honger?). Voor eenige jaren waren menschen de voordeeligste opbrengst voor de landheeren; zij leefden van het slechtste voedsel en betaalden pachten, die in elk ander land als *enorm* zouden beschouwd worden. Toen echter de aardappelen bleven mislukken, konde de landhuur niet meer regelmatig opgebragt worden, en de pachters hielden op het voordeeligst te zijn."

Om te toonen dat hij niet overdrijft, noemt de S. man en paard. De *Earl* van Lucan b. v. heeft alleen 20,000 bunders land, die vroeger digt bevolkt waren, in weiden herschapen. »Ik vroeg mij zelven af, zoo besluit hij, of er wel één Engelsch graafschap is, waarin een landheer, die de inwoners van een gansch distrikt verdreven had, veilig zou kunnen wonen? Ik geloof neen, en ik houd het er voor, dat de veiligheid der landheeren, welke zulke daden in Ierland verrigten, aan den invloed der Katholijke godsdienst en geestelijkheid te danken is."

Nopens den hevigen tegenstand der Engelsche pers

[illegible] de [illegible]ingen der Ieren om volkomen gelijkheid te verwerven voor de wet, leest men in eenen langen brief van het radikale parlementslid J. Bright aan den *Freeman* de volgende zinsnede:

»Het ware eene beleediging te veronderstellen dat zij iets meer of minder verlangen dan eene volkomen gelijkheid voor de wet voor de in Ierland bestaande belijdenissen, de Protestantsche Episkopalen, de Presbyterianen en de Katholijken. Men gevoelt het zoo goed dat deze vordering billijk is, dat hare tegenstanders zelfs geene wederlegging beproeven; zij wenden liever voor dat geheel iets anders verlangd wordt, namelijk eene suprematie, even hatelijk als de hunne, en dan valt het hun gemakkelijk met hen klaar te komen...... Men zou zich eene soort van gelijkheid kunnen voorstellen dat de protestantsche Staatskerk blijft zoo als zij is, of ten minste Staatskerk bleef, en dat daar naast eene katholijke en eene presbyteriaansche Staatskerk werd opgerigt, zoodat ook katholijke prelaten en episkopale geestelijken eenen zetel in het Hoogerhuis verkregen; doch mijns inziens is dit plan geheel onuitvoerbaar." (Dit plan werd in 1843 en 1845 door Lord J. Russell en Lord Grey aanbevolen.) »De gelijkheid moet veeleer daarvan uitgaan, dat voortaan in Ierland (de beweging geldt Ierland alleen) volstrekt geene Staatskerk meer blijft bestaan. De Staatskerk in Ierland trekt jaarlijks *f* 6,000,000; de Presbyterianen *f* 480,000, en de Katholijken *f* 312,000, zijnde de dotatie van Meynooth."

De *Münchener Volksbot* somt eenige katholijke instellingen op, welke weleer door de Protestanten verfoeid, thans door hen worden nagevolgd. Zoo hebben zij in navolging der velerlei soorten van *barmhartige zusters* ter verpleging der zieken, hier en daar *diakonessen*. In navolging der *katholijke missionarissen* ziet men *protestantsche reispredikers*. In navolging der katholijke arbeiders-vereenigingen, die men thans van Keulen tot Weenen aantreft, is op den *Evangelischen Kerkdag* te Bremen besloten ook zoodanige protestantsche vereenigingen te vormen. In navolging der katholijke godsdienstige *Kunst-Verein*, beproeft men te Berlijn ook eene protestantsche *Kunst-Verein* op te rigten. In navolging van het door het Koncilie van Trente aan de Bisschoppen gegeven voorschrift om ook kleine *Seminarien* te stichten, wordt thans in Keurhessen een soortgelijk gesticht onder een anderen naam, maar op dienzelfden voet, opgerigt. De *Volksbot* verwijst verder op de schreden, die in de laatste jaren van de protestantsche zijde gedaan zijn ten aanzien van de *gemengde huwelijken* de *kerkelijke begrafenis*, *de exkommunikatie*, juist op de vroeger bestreden gronden, welke steeds door de Katholijken daarvoor worden aangevoerd. Op den *Kerkendag* en wijd en zijd, heeft zich het verlangen geopenbaard naar het herstel der *oorbiecht*, naar een opperst kerkelijk gezag, naar een gemeenschappelijke eeredienst. Die teekenen des tijds moeten niet veronachtzaamd worden, ofschoon men daarin geene toenadering tot het Katholicismus moet zien; want het zijn juist zijne hevigste vijanden, die zich in dien geest uitlaten. Misschien is het toch ook wel eene verre voorbereiding; doch dit is het geheim der aanbiddelijke Voorzienigheid.

Z. M. de Koning van Wurtemberg heeft den Nederlandschen kamerheer, baron van Zuylen van Nyevelt, het ridderkruis der Wurtembergsche kroon geschonken.

Staat der Nederlandsche Bank op 31 Oktober: Omloopende Bankbilletten *f* 74,589,235; saldo's van rekeningen-Courant *f* 24,350,810,19½; Munt en Muntmaterieel *f* 96,320,855,99.

Z. M. heeft den hoogleeraar en direkteur van 's Rijks herbarium te Leiden, C. L. Blume, vergund het aannemen en dragen der Guelphen-orde.

Z. M. heeft benoemd: tot majoor-kommandant van het bataillon rustende schutterij in het 4de distrikt der provincie Zuidholland W. D. A. M. baron van Brienen, thans majoor-kommandant van het 3de halfbataillon rustende schutterij in het 3de distrikt dier provincie; tot majoor-kommandant van het 3de halfbataillon rustende schutterij in het 3de distrikt der provincie Zuidholland C. Schiffer, vroeger kapitein bij de voormalige mobile en bij de rustende schutterij in de provincie Noordbrabant; tot schoolopziener in het zesde schooldistrikt der provincie Noordbrabant, den heer Dr. T. Verwaijen, rektor der Latijnsche school te Breda, ter vervanging van wijlen den Zeer Eerw. pastoor W. Oomen.

Z. M. heeft aan de heeren D. J. van Doorninck, H. J. Ankersmit Jr. en H. Buitenwerff, te Deventer, vergund de stoombootdienst tusschen Rotterdam en Deventer, waarvoor hun den 24 Oktober 1851 koncessie werd verleend, aan te vangen onmiddellijk bij de heropening der scheepvaart na den aanstaanden winter, doch in elk geval vóór den 23 April 1853.

De minister van Binnenl. Zaken heeft voorloopig, als telegrafisten der *derde* klasse in dienst gesteld: Cornelis Brieve; Willem Brinck; Hermanus Bernardus Gondriaan; Teunis de Jager; Henricus Johannes van der Linde; Wilhelm Eduard Ringer: Cornelis Schraver; Willem Sloet tot Westerholt; Hendrick Smit; Gerardus van der Teen.

Het groot inkompleet van 2e luitenants bij het wapen der artillerie, bij het bijna volkomen gemis aan geschikte chefs, om in die vakatures, naar men verneemt omstreeks 80, te voorzien, behalve het gering aantal kadetten bij de akademie voor dat wapen, heeft, bij het hoog bestuur, zoo als men verneemt, aanleiding gegeven, om weder even als vroeger *volontairs* voor den rang van officier te vormen, en daartoe bij de korpsen artillerie een wetenschappelijken kursus te openen.

De direktie der Friesche stoomboot-reederij berigt, dat de vaart der stoomboot *Willem II*, tusschen Amsterdam en de Lemmer op 6 dezer, tot nadere kennisgeving zal worden gesloten, en ook te gelijkertijd de Binnen-stoomvaart der *Tjerk Hiddes de Vries*, zoomede de diligence-diensten van de Lemmer op Leeuwarden en Heerenveen zullen worden gestaakt.

Men leest in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*:

»De direktie der Hollandsche spoorweg-maatschappij heeft zonderlinge wijzen, om zich te wreken. Men zal zich herinneren, dat wij de ongelukken, die op den Hollandschen spoorweg plaats grepen, naar waarheid hebben verhaald en er op hebben aangedrongen, dat de regering een onderzoek naar de oorzaak dier ongelukken zoude instellen. Toen de regering eene kommissie benoemde, ten einde dat onderzoek te doen en daarvan rapport uit te brengen, maakten wij op de ongerijmdheid opmerkzaam, dat de ingenieur van den spoorweg, lid dier kommissie was. Alhoewel al die opmerkingen, met gematigdheid voorgedragen, zoowel in het belang der spoorweg-maatschappij als van het publiek waren, schijnen zij niet aangenaam aan de direktie te zijn geweest. Zij meende, dat wij het algemeen belang aan het hare ondergeschikt moesten achten, omdat onze couranten langs den spoorweg mogen verkocht worden. Zij kon het niet begrijpen, dat de onafhankelijkheid van een eerlijk openbaar orgaan, voor geen prijs te koop is. Wij hebben ten minste gisteren de mededeeling van haar ontvangen, dat zij den verkoop onzer couranten langs den spoorweg niet meer zal gedoogen na 1 November aanstaande. Wij zullen ons over dat verbod troosten. Begrijpt echter de direktie der Hollandsche spoorweg-maatschappij niet, dat zij zich door zulke handelingen belagchelijk maakt, en daardoor meer schuld belijdt, dan het haar mogelijk oppervlakkig is toegeschenen?"

'sGRAVENHAGE, 2 Nov. In de zitting der Prov. Staten van Zuid-Holland van heden, waar een even genoegzaam getal leden tegenwoordig was, is, op voorstel van den heer kommissaris des Konings, besloten, de vergadering te dagen [illegible] dezer. Men weet, dat de Staten bij gemis aan een geschikt lokaal, in *Diligentia* zijn bekomen, hetgeen echter minder voegzaam werd geoordeeld. In de volgende week hoopt men over het gewone lokaal, thans bezet door de Eerste Kamer, te kunnen beschikken.

— De Min. van Justitie heeft ter kennis van het publiek gebragt, dat bij de boekverkoopers van Weelden en Mingelen te 's Gravenhage, tegen den prijs van *f* 1,20 is verkrijgbaar gesteld de ter Algemeene Landsdrukkerij in folio gedrukte *Geregtelijke Statistiek van het Koningrijk der Nederlanden van den jare* 1851.

— Naar men verneemt zijn er bij de overwegingen, die gisteren in de afdeelingen van de Tweede Kamer hebben plaats gehad over het voorstel van den heer Wintgens, tot het houden eener enquête nopens den toestand der zeevisscherijen, verschillende aanmerkingen daartegen gemaakt zoo over het wenschelijke, als over het tijdige van dusdanig voorstel. Men verwacht niet, dat de meerderheid der Kamer zich met het gedane voorstel zal vereenigen. Immers de groote meerderheid der leden, die aan het onderzoek in de afdeelingen hebben deel genomen, moet zich niet ten gunste van hetzelve verklaard hebben.

TILBURG, 1 Nov. Sedert eenige dagen is alhier wederom veel sprake van eene partikuliere onderneming wegens de daarstelling van een kanaal van Tilburg op de 's Gravenmoersche Vaart, in der tijd door den heer Duiviné op last van Z. M. Koning Willem II geprojekteerd en reeds aangevangen, doch ten gevolge van het overlijden van dien Vorst, in den steek gebleven. (*H.*)

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Dingsdag, 2 November.

In deze zitting zijn de volgende wets-ontwerpen met algemeene stemmen *aangenomen*.

1°. dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven op het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, en tot amortisatien van schuld, beide over 1851.

2°. dat tot verhooging van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1852 (bijdrage aan de Nederl. Rijn-Spoorweg-Maatschappij);

3°. dat betreffende de toestemming des Konings met gemeen overleg der Staten-Generaal, tot het huwelijk van Prins Willem Frederik Hendrik der Nederlanden met H. H. de Prinses Amelia Maria da Gloria Augusta van Saksen-Weimar-Eisenach; en

4°. dat, verklarende het algemeen nut der verlenging van den spoorweg van Arnhem naar de Pruissische grenzen.

Nadat de Minister van Binnenlandsche Zaken eenige opmerkingen voorkomende in het verslag nopens het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Algemeene Landsdrukkerij over 1853 had toegelicht, is ook dit wets-ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

De respektive kommissien van rapporteurs hebben haar verslag uitgebragt omtrent de navolgende wetsvoorstellen, als: dat tot wijziging der bestaande tarieven van den in- en uitvoer op het eiland St. Martin (Ned. gedeelte), en dat tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen tot 31 Dec. e. k.

Op voorstel van den heer Cost Jordens heeft de Vergadering besloten de beraadslagingen over die beide wets-ontwerpen te bepalen op morgen des voormiddags ten elf ure.

Vervolgens heeft de minister van Binnenl. Zaken toelichting verstrekt op het voor eenigen tijd ingekomen adres van den heer Buss, gewezen wethouder te Nieuwe Gastel (Noord-Brabant), die zich beklaagd had uit den gemeenteraad van daar te zijn verwijderd door den burgemeester, uit hoofde der tusschen hen beiden bestaande bloedverwantschap. De minister heeft uit den geest van art. 51 der provinciale wet, in verband met art. 21 der gemeentewet, betoogd, dat de Koning geheel vrij is in het benoemen van zijnen kommissaris in de provincie, zoowel als van eenen burgemeester, en dat bij eene door deze benoeming ontstaande verboden zwagerschap, ten aanzien van den eersten het lid van Ged. Staten moet wijken, en ten aanzien van den burgemeester het lid van den Raad. Uit dien hoofde was de handeling van den burgemeester te Nieuw-Gastel allezins binnen de wettelijke grenzen.

De heer van Nispen heeft nog den minister beantwoord, hetgeen tevens een weder-antwoord van deze uitlokte. Deze zaak had daarop geen verder gevolg.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Nov. Het regeringsblad *la Patrie* bevat het volgende: »Den 4den dezer komt de Senaat zamen ter behandeling der groote quæstie van het herstel van het Keizerschap. De uitslag kan geenszins twijfelachtig meer zijn, na de huldigingskreten, waarmede de Prins op zijne reis in het zuiden des lands en bij zijne terugkomst in de hoofdstad is begroet, na de adressen waarin de gevestigde staatsligchamen en al de groote steden gelijk de geringste gemeenten des lands eenstemmig het onverwijlde herstel van het Keizerschap hebben gevraagd. Het land is de staatsbegrooting en de regeringloosheid met haren nasleep van verwoesting en ondergang moede, en vraagt thans dringend dat het [illegible] plegtig en beslissend moge openbaren.

»Frankrijk wil het Keizerschap en gevolgelijk het erfelijk Keizerschap. Wij zijn niet ingewijd in de geheimen van 's Prinsen raadslagen, doch het komt ons voor, dat het voor een zoo gewigtigen maatregel het eenvoudigste en het veiligste is den weg te volgen, die vroeger in gelijke omstandigheden is ingeslagen. Het Senaatsbesluit van 1805 bepaalde namelijk, dat de keizerlijke waardigheid erfelijk zou zijn in de nakomelingschap van Napoleon Bonaparte; dat bij ontstentenis van regtstreeksche erfgenamen, de Keizer bevoegd is iemand tot zoon aan te nemen; en eindelijk dat bij ontstentenis van regtstreeksche of van aangenomen erfgenamen, de keizerlijke waardigheid overerft in de zijlinie, dat is te zeggen onder des Keizers broeders.

»Een soortgelijk plan doet zich van zelf aan den geest voor, en zal zekerlijk in overweging genomen zijn door den Prins en de leden van het bureau des Senaats, die eergisteren op St. Cloud vergaderd waren."

— Heden morgen, de feestdag van Allerheiligen, waren de kerken reeds vroegtijdig met de geloovigen opgevuld. Met groot genoegen ziet men dezen opmerkenswaardigen godsdienstzin. Na den middag begaven duizenden zich naar de kerkhoven om op de graven der geliefde afgestorvenen te bidden en er immortellenkroonen neder te leggen.

— Abd-el-Kader heeft heden een aanvang gemaakt met het afleggen van een groot aantal door hem voorgenomen bezoeken. Heden werd hij ontvangen door den minister van oorlog, alsmede door Prins Jerôme. Overal werd hij met de meeste voorkomendheid en minzaamheid bejegend.

— Er bevinden zich reeds omstreeks 10 senatoren te Parijs, om de aanstaande zitting van 4 Nov. bij te wonen. Men verzekert, dat zij allen met den besten wil vervuld zijn, om alles goed te keuren, wat aan het het Hoofd van den Staat welgevallig kan zijn.

— Donderdag nacht heeft eene vrouw, die aan verstandsverbijstering lijdende was, haren man letterlijk het hoofd afgehakt. Zij bevindt zich in handen der justitie.

— Frankrijk telt thans 5 Kardinalen, 15 Aartsbisschoppen en 69 Bisschoppen. De oudste van hen is Mgr. de Sauhac Belcastel, Bisschop van Perpignan, geboren 13 Jan. 1765.

— Een gids, die op een ijsveld der *Jungfrau* eenige gemsen najaagde, is uitgegleden en vond den dood in een vreesselijken afgrond.

— Te Malta heeft van den 19 tot den 22 Oktober een verschrikkelijke storm gewoed, waardoor 4 koop-

vaardfijschepen en 2 andere vaartuigen op de kust vergaan zijn.

MADRID, 27 Okt. De baron Ward, door den hertog van Parma belast met het overhandigen aan de koningin van een brief, waarin hij, als infant van Spanje, de wettigheid der tegenwoordige dynastie verklaart te erkennen, is door H. M. ontvangen. De gezant gaf des hertogs wensch te kennen dat de afgebroken betrekkingen tusschen de hoven van Parma en van Madrid weder mogten aangeknoopt worden, en verzekerde, dat de handelwijze van den hertog opregt en welgemeend was, al kwam deze verklaring ook wat laat.

H. M. antwoordde, dat de verklaring des hertogs haar thans even aangenaam was als op eenig vroeger tijdstip.

— Er is spraak van de oprigting van een ministerie van de overzeesche bezittingen. Door de gebeurtenissen op Cuba ziet Spanje zich genoopt aan de versterking en verbetering zijner zeemagt eene bijzondere aandacht te wijden.

(*Per Telegraaf*) MADRID, 28 Okt. Het schijnt thans zeker; dat de Cortes tegen het einde der maand Nov. zullen [illegible] onmiddellijk aan de Kamers eene indemniteits-bill zal worden voorgelegd voor alle daden van het ministerie en ook een ontwerp van hervorming. Beide voorstellen zouden als dringend worden verklaard. Men gelooft, dat ten gevolge der hervormingen de Cortes zouden vervangen worden door eenen raadgevenden senaat, welks zittingen niet openbaar zouden worden gemaakt. Ook gelooft men, dat de drukpersvrijheid ingekort zal worden.

Aan den hertog van Parma zijn de titel en de praerogativen van infant van Spanje verleend.

Men wil stellig weten, dat de Cortes den 2 Dec. zullen vergaderen. De gouverneurs der provincien zijn uitgenoodigd daartoe de noodige maatregelen te nemen.

De generaal Narvaez is belast zich naar Sevilie te begeven, om de bevalling der hertogin van Montpensier bij te wonen. Dit schijnt aan te duiden, dat hij weder in gunst komt. Men zegt, dat er sprake is hem tot kommandant der hellebardiers te benoemen, in plaats van den overleden hertog de Baylen.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Nov. De *Daily News* berigt, dat de hertogin van Orleans met hare beide kinderen voor eenigen tijd haar verblijf zal vestigen op het kasteel Kitby, niet ver van Plymouth.

— Dezen namiddag is aan het bureau van buitenlandsche zaken een kabinetsraad gehouden, die door al [illegible] Aan die leden van het nieuwe parlement, welke als vrienden van het kabinet worden aangemerkt, is bij eene tweede cirkulaire te kennen gegeven, dat de verkiezing van den voorzitter van het Huis der Gemeente op 4 November is bepaald, dat op den 11den het adres zal worden voorgedragen, en dat de leden verzocht worden den 9 of 10den aanwezig te zijn tot het afleggen van den eed.

— Er bestaan te Londen twee genootschappen van Fransche vlugtelingen. De eene heet de *vaderlijke republiek* en telt 200 leden, allen vrienden van Louis Blanc; de andere heet *de Revolutie* en bestaat uit 70 leden, vrienden van Ledru-Rollin. Die twee klubs zijn elkander zeer vijandig.

— De *Morning Advertiser* zegt te weten, dat eene som van 100,000 £ bij het Parlement zal worden aangevraagd voor de kosten der ter aarde bestelling van het stoffelijk overschot des hertogs van Wellington.

— Den 28 Okt. jl. werd te Dublin de door de vereeniging tot bevordering van godsdienstige gelijkheid belegde vergadering gehouden. Zij werd bijgewoond door meer dan 300 personen, waaronder vele Iersche parlementsleden en een groot aantal katholijke geestelijken, benevens enkele Protestanten. De katholijke Kerkvoogden in Ierland waren niet tegenwoordig, doch er werd een brief voorgelezen van Mgr. den Aartsbisschop van Tuam, waarin hij zich met de bedoeling der vergadering vereenigt. Onderscheiden besluiten werden voorgesteld en na eene doorgaans gematigde diskussie aangenomen. De gewigtigste zijn de volgende:

„De vergadering verklaart dat de regeling der kerkelijke aangelegenheden op den voet van volmaakte gelijkheid onmisbaar is voor de vestiging van die volledige gelijkheid in het burgerlijke en godsdienstige, welke alleen algemeene tevredenheid kon of behoort te weeg te brengen.

„De vergadering verklaart dat het bestaan der tegenwoordige Iersche staatskerk te gelijk eene herinnering van veroverend geweld is en eene wettelijke berooving van de Roomsche bevolking, welke, het volk verongelijkende en honende, de burgermaatschappij wankel maakt en de katholijke bevolking doet denken dat 's lands wetgeving die de voortduring van dat onregt goedgekeurt, den vrede en de welvaart des rijks niet bedoelt;

„Dat alle wetten, die de geestelijken van eenig kerkgenootschap als zoodanig met straf bedreigen, of hen in de vervulling hunner geestelijke bediening, de uitoefening van kerkelijke regten en regtspraak belemmeren, of van de leden van eenig kerkgenootschap bijzondere eeden of verklaringen vorderen, in strijd zijn met de staatsinrigting van dit rijk, gelijk staan met eene verklaring dat de daardoor getroffen wordende personen in het oog der wet minder zijn dan hunne mede-onderdanen, en onverwijld ingetrokken en onvoorwaardelijk opgeheven moeten worden;

„Dat godsdienstige gelijkheid onbestaanbaar is met de uitsluiting van eenig onderdaan der kroon van openbare betrekkingen uit hoofde zijner godsdienstige overtuiging, en dat elke zoodanige uitsluiting terstond moet worden afgeschaft."

Ook werd verklaard dat de Iersche parlementsleden elk ministerie, hetwelk niet gezind was de verwezenlijking der godsdienstige gelijkheid in den geest der vereeniging te bevorderen, behoorden te bestrijden.

Al de sprekers weerden het vermoeden af, dat de vereeniging onder de leus van godsdienstige gelijkheid het overwigt der Katholijke Kerk zoude willen bewerken. Een katholijk geestelijke van het aan lord Derby toegeschreven plan, om eene wet voor te dragen tegen de bemoeijing van geestelijken met de verkiezing van parlementsleden sprekende, verklaarde zich aan zoodanig eene wet nimmer te zullen kunnen onderwerpen, daar het de pligt van de natuurlijke leiders en raadslieden des Ierschen volks was, aan de kiezers voor te houden dat zij een groot en voor de behoudenis hunner zielen gevaarlijk kwaad pleegden, zoo zij zich door vreesaanjaging of omkooping lieten bewegen om tegen de inspraak van hun geweten te stemmen.

Vele sprekers betoogden dat alle vereeniging van Kerk en Staat moest ophouden, dat elk kerkgenootschap zelf door vrijwillige bijdragen zijner leden de middelen behoorde te vinden om in zijne behoeften te voorzien; dat niemand in billijkheid kon gedwongen worden, geld bij te dragen voor het onderhoud eener kerk, die hij verfoeide of althans voor eene dwalende kerk hield.

— Volgens tijdingen uit New-York tot 20 Okt. zou de gezant der Ver. Staten bij het hof van Oostenrijk, de heer T. M. Foot, den 30 Okt. naar de plaats zijner bestemming vertrekken.

— De nieuwe Amerikaansche gezant te Mexiko bevond zich te Havana, en zonde van daar een naauwkeurig verslag van de laatste gebeurtenissen naar Washington zenden. Dit is ook inderdaad zeer noodig.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 2 November. De Ew. pastoors van dit Dekenaat hebben zich tot de bevoegde overheid gewend [illegible] op zon- en feestdagen gedurende de godsdienst in de herbergen voor ingezetenen niet mogt getapt worden, en dat 's avonds het uur van sluiting zoude in acht genomen worden; 2e dat het publiek dansen niet zoo dikwijls veroorloofd en er voor eene tijdige sluiting gewaakt werd; 3e dat het appel der landweer niet des Zondags morgens, maar des middags zou gehouden worden; 4e dat de rustverstorende openbare arbeid des Zondags verboden zou worden; 5e dat aan de arbeiders op de fabrijken en aan de spoorwegbeambten tijd en gelegenheid werd gegeven om de godsdienst bij te wonen. De regering heeft aan dit verzoek volkomen regt laten wedervaren, en onder anderen gelast dat gedurende de Hoog-Mis en de Evangelische godsdienst geen drank verkocht en des Zondags middags eerst na 4 ure gedanst mogt worden. Aan de landweer zou gelegenheid gegeven worden om eerst de vroegdienst bij te wonen enz.

— Z. M. de Koning van Zweden is kort na zijne terugkomst in Stockholm door eene vrij ernstige ongesteldheid aangetast, ten gevolge van eene op de reis van Christiania gevatte koude.

— Naar luid van berigten uit Stockholm, dd. 26 Oktober, had de Koning nog sterke aanvallen van koorts gehad, doch dien dag was de koorts weggebleven en had Z. M. goed gerust. Voor den duur zijner ziekte had hij eene Zweeds-Noorweegsche regerings-kommissie ingesteld.

BERLIJN, 1 Nov. De katholijke arbeiders-vereeniging heeft den 24 Okt. haar stichtingfeeest gevierd met eene plegtige H. Mis, en op dien dag het voor haar gehuurde lokaal betrokken.

— Men schrijft uit Posen dat de bevolking dier stad ten gevolge der *cholera*, met 3000 zielen verminderd is. Thans is die stad van de ziekte bevrijd, doch zij woedt nog hevig in de omstreken.

— Men schrijft uit Breslau dat de redaktie der *Neuen Oder-Zeitung*, wegens hare beoordeeling der regeringsmaatregelen tegen de *cholera*, tot 50 th. boete of 1 maand gevangenisstraf is veroordeeld. Daarentegen is de Redaktie van het *Katholisches Kirchenblatt*, wegens hare polemiek over den brief van den superintendent Hahn aangeklaagd, vrijgesproken.

— Uit Breslau wordt gemeld, dat er onder de studenten der universiteit eene petitie aan den Koning cirkuleert, inhoudende verzoek, om Jezuiten te beroepen tot leeraren in de theologie. Dit verzoek wordt o. a. gemotiveerd door het veel besproken ministerieel rescript, waarbij den Pruissischen theologanten het bezoeken van het Jezuiten-Collegie te Rome verboden wordt. (?)

WEENEN, 30 Okt. De *Indépendance Belge* laat zich van een Parijschen korrespondent schrijven, dat het Oostenrijksche kabinet met Toskane eene overeenkomst heeft gesloten betrekkelijk een altoosdurend regt van bezetting der stad Livorno. Wij zijn in staat gesteld zegt de *O. C.* ten stelligste te kunnen verzekeren, dat dit berigt van allen grond ontbloot is.

— De konferentien der Prelaten des Keizerrijks zullen den 1sten November aanvangen.

— Volgens de *Augsb. Allg. Zeit.* zal o. a. art. 12 der grondwet, hetwelk de staatsburgerlijke regten onafhankelijk van de godsdienstige geloofsbelijdenis verklaart, herzien worden, vooral met het oog op de in 1848 aan de Israëlieten toegekende staatsburgerlijke gelijkheid met andere gezindheden.

— Men wil weten, dat Rusland het protest van de Porte tegen de onafhankelijk-verklaring van Montenegro, van de hand gewezen en verklaard heeft, dat aangaande deze zaak een met de zienswijze van Rusland strookende overeenkomst tusschen de groote mogendheden van Europa te verwachten is.

— De nieuwe tol-konferentien zullen op dezelfde plegtige wijze worden geopend, als die welke in den aanvang dezes jaars gehouden worden.

— Volgens berigten alhier uit Brussel ontvangen, zou de Belgische regering de bemiddeling van Oostenrijk en Rusland hebben ingeroepen tot beslissing der geschillen met Frankrijk.

— Men schrijft uit Triest dat een Engelsch koerier, die aldaar een paar uren te laat aankwam, om met de gewone stoomboot zijn togt te vervolgen, een stoomboot van *Lloyd* huurde voor 8000 fl, om naar Patras te reizen. Deze is de derde koerier, die dezer dagen in Triëst is aangekomen.

ITALIE.

Z. H. heeft den admiraal Brignoli tot President en den heer Ferrari tot vice-president van den raad van financiën benoemd. Drie klerken van den raad, alsmede prins Orsini en de advokaat Stolz, waren tot raadsleden bevorderd.

De heer Lupi, van het geslacht der Prinsen van Soragno, auditeur-generaal van de Apostolische Kamer, is te Rome den 16 Okt. overleden.

De zamenstelling van een ministerie Cavour is nog niet gelukt; niemand wilde de voorwaarden aannemen die de graaf voor de vorming van het kabinet stelde. Koning Victor Emmanuel heeft verschillende Senateurs en Afgevaardigden geraadpleegd en ook den generaal La Marmora ontboden, doch te vergeefs. Graaf Cavour is naar zijn landgoed vertrokken en Graaf Cesar Balbo werd nu met de zamenstelling van het kabinet belast; doch eenige personen, die door hem werden aangezocht, o. a. de gen. La Marmora en de gen. Dabormida, hebben al aanstonds geweigerd.

— Op Sicilië zijn tot hoofden der gendarmerie aangesteld gewezen struikroovers, onverschrokken kerels, die zich onderworpen hebben. Sicilië is nooit zoo veilig geweest als thans, sedert de eerlijke lieden door de dieven worden bewaakt.

BELGIE.

BRUSSEL, 2 Nov. Te Antwerpen zal door zamenwerking van het gouvernement en het gemeentebestuur, eene inrigting voor hooger handels-onderwijs gevestigd worden.

— Dezer dagen heeft Mgr. de Bisschop van Brugge een verzoek afgewezen van den gemeenteraad van Yperen, om eenen geestelijke met het geven van het godsdienstig onderrigt aan de stadsschool van middelbaar onderwijs of althans met het toezigt daarover, te willen belasten. De redenen der weigering, zooals die in eenen brief des Bisschops worden uiteen gezet, zijn: 1°. dat de wet van 1 Junij 1850 op het middelbaar onderwijs klaarblijkelijk de stedelijke en gemeentelijke scholen, voor zooveel de medewerking der geestelijkheid betreft, op ééne lijn met de staatsscholen heeft willen plaatsen; 2°. dat die wet het stedelijk bestuur verpligt, alleen om eenen godsdienstonderwijzer aanzoek te doen, terwijl de invloed der godsdienst op de opvoeding der jeugd zich niet tot het onderrigt in den katechismus en het inprenten van eenige leerstellingen moet bepalen, maar de geheele opvoeding van het godsdienstig beginsel doordrongen en bezield behoort zijn. De Bisschop besluit zijn schrijven met den wensch [illegible] eene voor het godsdienstig beginsel gunstig gestemde wetgeving een eind moge maken aan den tegenwoordigen jammerlijken staat van zaken en aan botsingen tusschen de kerkelijke en de burgerlijke overheid, die in een geheel katholijk land nimmer hadden behooren voor te komen."

— Gisteren is H. K. H. Mevr. de Hertogin van Orleans met hare beide zonen per extra spoortrein van Aken te Ostende aangekomen.

— Men schrijft uit Antwerpen dat de vermaarde *Driesken Nypers*, naar Holland ontboden om zijne wonderkuren te verrigten, per stoomboot *Amicitia* naar Rotterdam is vertrokken.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 November.

OVERLEDEN (27 Okt): Harm Helder, 16 j. — (29 Okt.): Helena Kappelhof, geb. Hibbel, 47 j — (30 Okt.): H. C. de Booy, wed. A. H. Suyck, 69 j. - J. van Beek, 25 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		2 NOV. 4½ u. gebl	3 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63⅛	63 3/16	63¼	63 3/16
Dito Dito	3	76⅛	76⅛		
Dito Dito	4	94 15/16	95	95⅛	95
Dito Obligatien O. I.	4	94⅜	94⅝		
Amortis. Syndic.	3½	94⅜			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		51¾	52	52⅛	
FRANKRIJK, Obligatien	3	75¾	76 13/16	77	76⅞
SPANJE Nieuwe	1	25 1/16	25 1/16	25 3/16	
Dito	3		51 5/16		
Dito Binnenl. à 6/m		45¾	45¾	45 13/16	
Coup. Bewijzen		3 13/16	3¾	3 13/16	
Amortisable Schuld		6 7/16			
PORTUGAL te Londen	5	41 5/16	41⅛		
Dito Dito	4	37 1/16	37⅜	37 15/16	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅛	108		
Dito dito 1828 en 1829		106⅞			
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97	97½		
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	91¼	91¼		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		91			
Dito bij id. 5de Serie	4	91⅛			
Cert. te Hamburg	5		104¾		
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
POLEN, Certifikaten	4	85¼	85½		
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 1/16			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	77½	77⅝	77¾	
Dito 1847	2½	40¾	40¾	40 5/16	
Dito 1851	2½	39⅞	39⅞	39 1/16	
Dito 1849	5	90	90¼		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	69¼			
Letter B	5	89⅞	90		
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	99¼			
Dito Leening 1843	5	99¼			
Dito £ 200					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	24 13/16	24 7/16	24½	
VENEZUELA à £ 100	3½	40½			
GRENADA à £ 100	2	21	20¾	20⅞	
Dito Uitgestelde		11⅛	10⅞		
EQUADOR à £ 100		4¼			

Denemarken 5 pCt. 103¾, 104.

Zoo Binnenl. als Buitenl. effekten verkeerde heden over het algemeen in eene willige stemming en was de handel in beide soorten zeer levendig. Kooporders en de hooger af komende koers van Parijs waren oorzaak van deze willigte, en voornamelijk Fransche 3 pCt., welke ruim 1 pCt. hooger blijven; de genoteerde Amerik, fondsen waren daarentegen flaauwer, zonder dat de omzet in geene der soorten eenige levendigheid vertoonde.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f	56⅛	Livorno	2/m. f	38¾
„	zigt „	56½	Napels	„ „	81⅛
Bordeaux	2/m. „	55⅞	Petersburg	„ „	1,86
„	½/m. „	56⅛	Weenen	6/w. „	30¾
Madrid	3/m. „	243	Augsburg	„ „	35⅛
Cadix	„ „	243	Frankfort	„ „	99
Seville	„ „	239	Hamburg	2/m. „	35 5/16
Bilbao	„ „	240	„	zigt „	35 9/16
Lissabon	„ „	41¾	Londen	2/m „	11,77½
Porto	„ „	41⅝	„	zigt „	11,82½
Genua	2/m. „	46½	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Nov. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840, 5 pc. 101; 1848, 101; 1852, 101½; Spanje 1 pc. 24¾; Binnenl. 3 pc. 46⅛; Rom. Leening 1835 —.

MADRID, 27 Okt. Spanje 3 pc. 47¼; Ardoins 1 pc. 26¼; Uitg. Schuld 6¾; Comité-Bewijzen 2⅞.

BERLIJN, 1 Nov. Schuldbr. 3½ pc. 93½; Loten 145¼; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 90¾; Loten fl. 200 22¼; id. fl. 300 136; id. fl. 500 91¼; Amsterdam zigt 143p, id. 2/m. 142⅛.

HAMBURG, 1 Nov. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 90¾; Spanje 1 pc. 23¾; Binnenl. 3 pc. 42¼.

FRANKFORT, 1 Nov. Met. 5 pc. 80½; 4 pc. 64¼; 2½ pc. 40¼; Bank-Actien 1363; Darmst. Loten fl. 50 90¾; id. fl. 25 31¼; Badensche Loten fl. 50, 66; id. fl. 35, 38¼; Nassausche 28¾; Holl. 2½ pc. 63; Werk. Sch. 4 pc. 95; Sijndic. 3½ pc. 94¼.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 3 November.

GRAANMARKT.

Tarwe en Rogge tot vorige prijzen met weinig handel; verkocht van Tarwe: 130 ℔ witb. Pools. f 315; 130 ℔ b. dito f 308; 128 ℔ o. Rijn f 265.

Van Rogge 122 ℔ Pruiss; f 210.

Garst wat aangenamer: 102 ℔ n. Vriess. Winter f 171.

Haver zonder handel.

Bockweit als voren: 122 ℔ n. Holst. f 224.

Op 9 vaten Olie in April ek. 58; Nov. 55½; Dec. 56½ £. *Lijnzaad* een doen; 110 ℔ Archangel f 275, 275. *Raapolie* op 6/w. f 32¾; Vliegend f 31¼, 2; 1° Mei ek. f 34; Dec. f 31. *Lijnolie* op 6/w. f 29½; Vliegend f 28¾; Maart, April en Mei f 39. *Hennepolie* op 6/w. f 40; Vliegend f 39.

ROTTERDAM, 2 Nov. Tarwe. 166/2 ℔ nieuwe Hoogl. Kleefsche f 330.

SCHIEDAM, 2 Nov. Rogge. In publieke veiling verkocht: cirka 90 lasten min of meer beschadigde Riga, wegende 114, 115, 116 ℔, van f 162 tot 173. — Moutwijn f 17,00; Jenever f 20,50; Amst. Proef f 21,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 2 Nov. *Koffij.* Markt zeer ferm. Er zijn gedaan 2900 b. Dom. en eenige honderd b. Brazil en Java. *Granen.* Zonder handel.

LONDEN, 1 Nov. *Ruwe Suiker.* De houders van vreemde Suiker hebben vertrouwen, en ettelijke partijen zijn gedaan tot volle prijzen.

Koffij. Er is veel gedaan in Plantage Ceylon tot goed gesouteneerde prijzen; Native is weinig gevraagd tot onveranderde prijzen; men noteert 46 à 47 s.

Granen. Niets nieuws. De voorraad is altoos onbelangrijk, maar de aanvoer blijft druk. De prijzen van 29 Okt. souteneeren zich.

LIVERPOOL, 30 Okt. *Katoen.* De verkoopen bedragen 12,000 b.

1 Nov. Er zijn verkocht 8,000 b.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 5 Nov. Volgens brief van kapt. J. W. J. Witsen Elias, voerende het Nederl. barkschip Henriette, in dato Honolulu 8 Aug. was hij, dien dag aldaar van San Francisco, na eene voorspoedige reis van 15 dagen, geariveerd en dacht, binnen een paar dagen, de reis naar Java voort te zetten; aan boord was alles wel.

PALERMO 23 Oktober. Het schip Hendrik, Kapt. [illegible] Jonge, van hier naar [illegible], is, in de nabijheid van deze haven, gestrand en gebarsten; de lading wordt geborgen.

ELSENEUR, 30 Okt. Het schip Delphin, kapt. Jansen, van St. Petetsburg naar Amsterdam, is alhier met schade aan den boeg en verlies van boegspriet, binnengeloopen.

PADSOW, 30 Okt. Het schip Isabella, kapt. Crowleij, van Liverpool naar Dordrecht, is alhier lek, met verlies van fokke-ra, gescheurde zeilen en na een gedeelte der lading over boord geworpen te hebben, binnengelopen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Nov. H. A. Arends, Amicitia, Odessa.

UITGEZEILD:

HELVOET, 2 Nov. D. R. Kleeve, Lourens Koster, Batavia. - G. R. de Jonge, Pollux, St. Petersburg.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 21sten Okt. op 45° N.Br. 11° W.L. Euterpe, kapt. Kuijpers, van Dordrecht naar St. Ubes.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 3 Nov. in lading naar:

Keulen	J. Fais, Minerva.
„	J. Kreitenberg, Colln N°. 4.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Manheim	M. Rippert, Adolf Sander.
Mainz	W. Huppert, Mainz N°. 7.
Ludwighaven	A. Bohm, Ludwighaven N°. 3.
Dusseldorp & Neus	J. Calier, Merkuur.
Frankf. & Coblenz	F. H. Timmermans, Frankf. N°. 21.

KEULEN, 2 Nov. in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Koesen Kolln n°. 15.
Rotterdam	„ Kamps „ „ 29.

Rijnhoogte ARNHEM 2 Nov. 2 el 42 duim. KEULEN 2 „ 9 vt. [illegible] „

ADVERTENTIËN.

ZWOLLE, den 30 October 1852. Heden overleed in den ouderdom van 22 jaren en 9 maanden, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, Mevrouw ERNESTINA REGINA BARBARA SCHADE VAN WESTRUM, Weduwe van den Heer Mr. ARNOLD MICHAEL HELMICH. (2355)

Heden overleed, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden, de Heer GERARDUS FEIJE, na een langdurig lijden in den ouderdom van 83 jaren.

HAARLEM, 31 October 1851. N. J. VAN BEMMEL. BERNs. LANS, Execut. Testr.

(2356)

Een talentvol R. K. Jong Mensch, onbesproken van gedrag, niet alleen in staat aan kinderen onderwijs te geven, maar ook Jongelingen voor Academien en Seminarien te bekwamen, maakt de Ouders voornamelijk ten platte lande, of ook in eene der Academiesteden, zelfs die naar de Oost- of West-Indien vertrekken, bekend, dat hij zich gaarne als **HUISONDERWIJZER** met de opleiding hunner kinderen tegen regtmatig salaris wilde belasten. Adres *franco*, in plaats van initiaal *welwillendheid*, aan H. A. v. d. HEUVEL, Boekh. te Utrecht. (2352)

Een gehuwd R. K. Tuinman, van middelbaren leeftijd, volkomen bekwaam voor zijn vak, met een klein huisgezin, gedurende 20 jaren op dezelfde plaats werkzaam, getuigen van goed gedrag en bekwaamheid kunnende produceeren, zag zich gaarne tegen Februarij e. k. geplaatst. Inclinerenden gelieven zich te adresseren onder letter N. bij den Boekhandelaar C. C. van [illegible], Breedestraat te Leyden. (2357)

H. J. VAN OGTROP, Makelaar, zal op Maandag den 8sten November 1852, des avonds na vijf ure in het O. Z. Heeren-Logement te *Amsterdam*, ten overstaan van den Notaris A. B. ZUURE, Verkoopen: De Extra Kapitale en gunstig gelegene **BOERENHOFSTEDE**, genaamd ***RUNDERZORG***, met deszelfs HEEREN-HUIZINGE, HUISMANSWONING, STALLINGEN voor 50 stuks Hoornvee, KOETSHUIS, PAARDENSTAL voor 5 Paarden, zesroedige HOOIBERG en verdere getimmerten, benevens *zestien* KAMPEN, wel toegemaakte WEI- en HOOILANDEN, BOSCH, BOOMGAARD, WARMOEZIERSLAND als anderzins, te zamen groot 26 Bunders, 9 Roeden en 4 Ellen, alles staande en gelegen onder de Gemeente *Weespercarspel*, tusschen *Weesp* en *Muiden*, aan de [illegible]de van de *Vecht*, in de Hondswijker Polder, [illegible] voor van de Vecht tot aan de Keversdijk. Belend op den Kadastralen Legger Sectie F, N°. 185, tot en met 200, — 200 à 201, tot met 205. Bekend volgens opgave ten Noorden den Heer J. A. ZADELHOFF te Nieuwer-Amstel, en den Heer P. F. OOR te Weesp; ten Oosten Mejufvr. G. BARNSTEIN, Wed. M. VAN DER VELDEN, te Muiden; ten Zuiden den Heer P. F. OOR te Weesp en ten Westen de Rivier de Vecht, met vrijdom van Tol aan de Brug te Weesp, bij de 's Gravenlandsche Poort. [illegible]

De bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags ten kantore van den Notaris A. B. ZUURE, op den Singel bij het Koningsplein te *Amsterdam* te lezen zijn, terwijl mede op genoemde dagen inzage der Veilconditiën kan genomen worden ten kantore van den Notaris D. VAN DER HORST te *Weesp*. (2347)

SMIDS-MOLENWERK. Door Aankoop Eigenaar geworden zijnde van eenige **ZAAGMOLENGEREEDSCHAPPEN**, al: HAAL- en KRABRADEN en HEUGELS, beste Kwaliteit MOLENZAGEN van F. POLMAN tot Civiele Prijs, Ligte en Zware MOLENKRUKKEN-BOGTEN van verschillend Schot en Zwaarte, biedt de Ondergeteekende dezelve aan Benoodigden te Koop aan; terwijl hij zich verbindt om des gevorderd in 48 uren tijds een **BOGT** aan een **KRUK** te maken en geheel gereed af te leveren.

F. FISCHER,

(2358) *N. Leliestraat bij de Baangracht.*

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en zijne gewone correspondenten wordt met succes gedebiteerd:

DE KRUISBERG,

GEESTELIJK GEDICHT

DOOR

VONDEL,

gedrukt in antieken stijl, geschikt om in een Kerkboek gelegd te worden . . . . 5 Cents.

Bij 50 stuks . . . . f 1.50.

VONDEL, Neêrlandsch hoofddichter, bracht dit kunstjuweel, hetwelk naast zoo vele andere meesterstukken, getuigenis geeft van zijne vurige Godsvrucht, omstreeks de helft der XVIIe Eeuw aan het licht; hij schreef in 1621, op drie-en-dertigjarigen leeftijd, reeds een lofzang op de H. Agnes, waarin katholieke gevoelens uitkomen, ofschoon hij, uit een doopsgezinden vader, doch katholiek gedoopte moeder, te Keulen geboren, in Amsterdam diaken bij de Mennisten was en de zaak der verdrukte Remonstranten met kracht voorstond. Tegen 1640 omhelsde hij openlijk de katholieke Godsdienst en bleef tot zijn dood toe een getrouwe zoon, een moedig verdediger, en waardig cieraad der H. Kerk. Hij was geboren den 17n November, op den feestdag van den H. Gregorius Thaumaturgus, of WONDERWERKER, en leide een teedere liefde voor dezen zijn patroon, die waarlijk wonderen in hem gewerkt had, aan den dag.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.